

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Художньо-графічний факультет
кафедра образотворчого мистецтва

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання самостійної роботи з профільних дисциплін
образотворчого мистецтва здобувачів вищої освіти
ОС «бакалавр» (1 – 4 рік навчання)
та ОС «магістр» (1 – 2 рік навчання)

спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
напрямок підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво*

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою Радою ПНПУ імені К.Д. Ушинського,
Протокол № ___ від _____р.

Методичні рекомендації розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, протокол №1 від 28 серпня 2017 р.

Укладачі:

Носенко А.І., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва
Нагуляк П.І., заслужений художник України, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Лозовський С.В., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Лоза Н.А., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Крижевська С.Г., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Басанець Л.В., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Кабаченко В.П., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Смичковська О.М., викладач кафедри образотворчого мистецтва

Маслова Т.М., викладач кафедри образотворчого мистецтва

Мунтян С.Д., викладач кафедри образотворчого мистецтва

Разінкіна О.М., викладач кафедри образотворчого мистецтва

Рецензенти:

Кубриш Н. Р., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри рисунка, живопису та архітектурної графіки Архітектурно-художнього інституту ОДАБА

Котова О.О. кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва ПНПУ імені К.Д. Ушинського

Представлені методичні рекомендації викладачів кафедри образотворчого мистецтва мають на меті допомогу в організації якісної самостійної роботи з фахових дисциплін образотворчого циклу здобувачів вищої освіти художньо-графічного факультету. У методичних рекомендаціях міститься теоретична інформація і комплекси практичних завдань, розроблені з урахуванням особливостей підготовки майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей.

Методичні рекомендації адресовані здобувачам вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво), спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, напряму підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво* та освітнього ступеня «магістр» спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво), а також студентам інших мистецьких ЗВО і всім, хто бажає вивчати особливості образотворчого мистецтва.

Відповідальний за випуск:

зав. кафедри образотворчого мистецтва ПНПУ імені К.Д. Ушинського
доктор мистецтвознавства, професор **Тарасенко О.А.**

ЗМІСТ

ВСТУП.....7

РОЗДІЛ 1. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» 1 року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

1.1. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІКИ РИСУНКА ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ З РИСУНКУ НАТЮРМОРТУ. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Теорія та практика малюнку» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (Басанець Л.В.)

1.2. ПРИРОДНІ СТАНИ У ПЕЙЗАЖІ, ЕТЮДИ У ТЕХНІЦІ АКВАРЕЛЬНОГО ЖИВОПІСУ. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Навчальна художньо-творча практика (Пленер)» до самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (Маслова Т.М.)

1.3. ФОРМУВАННЯ СПРИЙНЯТТЯ ЖИВОПИСНОГО СЕРЕДОВИЩА В АКВАРЕЛЬНОМУ ЖИВОПІСІ. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» першого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (Мунтян С.Д.)

РОЗДІЛ 2. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» 1 року навчання спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

2.1. АХРОМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ. Частина 1. Основні закони та правила створення композиції. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти 1 року навчання ОС «бакалавр» спеціальності спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (Смичковська О.М.)

2.2. АХРОМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ. Частина 2. Практичні завдання для самостійної роботи: створення композиції на два тони. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти 1 року навчання ОС «бакалавр» спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (Смичковська О.М.)

2.3. АХРОМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ. Частина 3. Практичні завдання для самостійної роботи: створення композиції з використанням трьох тонів. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для

самостійної роботи здобувачів вищої освіти 1 року навчання ОС «бакалавр» спеціальності спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (Смичковська О.М.)

РОЗДІЛ 3. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» 2 року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

3.1. МАЛЮНОК ГІПСОВОГО ЗЛПКА З ГОЛОВИ АНТИЧНОЇ СКУЛЬПТУРИ В РІЗНИХ ПОВОРТАХ НА ОДНОТОННОМУ СІРОМУ ТЛІ. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого року навчання ОС «бакалавр» з дисципліни «Теорія та практика малюнку» (Разінкіна О.М.)

3.2. ЗАРИСОВКИ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ В РІЗНИХ ПОВОРТАХ І НАХИЛАХ. ТОНАЛЬНА ЄДНІСТЬ І ЦІЛІСНІСТЬ В МАЛЮНКАХ Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого року навчання ОС «бакалавр» з дисципліни «Теорія та практика малюнку» (Разінкіна О.М.)

3.3. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого року навчання ОС «бакалавр» з дисципліни «Теорія та практика малюнку»: Варіативний комплекс завдань і вправ для самостійного виконання (Разінкіна О.М.)

3.4. ВИКОРИСТАННЯ СИМВОЛІВ І АЛЕГОРІЙ У СТВОРЕННІ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ КОМПОЗИЦІЇ НАТЮРМОРТУ: «ПРОСТІР І ЧАС». Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) спеціалізації «Візуальне мистецтво» (Лоза Н.А.)

3.5. Методичні рекомендації до дисципліни «Композиція в образотворчому та декоративному мистецтві» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» другого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) спеціалізації «Візуальне мистецтво» до модулю 1 «Композиція пейзажу» (Лоза Н.А.)

3.6. ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ СУЧАСНОГО ОЛІЙНОГО ЖИВОПИСУ. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (Кабаченко В.П.)

3.7. ТРАДИЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОСТЮМ: СИМВОЛІКА І СЕМАНТИКА. Методичні рекомендації до дисципліни «Мистецтвознавство» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» другого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) спеціалізації «Візуальне мистецтво» до теми «Метод іконології» (Носенко А.І.)

РОЗДІЛ 4. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» 3 року навчання напряму підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво*

4.1. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Композиція в образотворчому та декоративному мистецтві» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти третього року навчання до модулю 2 «Техніки та технології рисунку» (Басанець Л.В.)

4.2. ЗОБРАЖЕННЯ ЛЮДИНИ В УМОВАХ СВІТЛО-ПОВІТРЯНОГО СЕРЕДОВИЩА. Методичні рекомендації до дисципліни «Навчальна (художньо-творча) практика ПЛЕНЕР» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» третього року навчання напряму підготовки 06.020205 Образотворче мистецтво* (Лозовський С.В.)

4.3. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ПОРТРЕТНОГО ОБРАЗУ В МИСТЕЦТВІ XV – ПОЧАТКУ XVIII СТОЛІТТЯ В ЄВРОПІ ТА УКРАЇНІ. Методичні рекомендації до дисципліни «Композиція в образотворчому та декоративному мистецтві» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» третього року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) спеціалізації «Візуальне мистецтво» до модулю 1 «Створення художнього образу у портреті. Композиція портрету у просторі» (Лоза Н.А.)

4.4. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з дисципліни «Історія і теорія мистецтва» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» третього року денної та заочної форми навчання напряму підготовки 06.020205 Образотворче мистецтво* (Носенко А.І.)

РОЗДІЛ 5. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» 4 року навчання напряму підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво*

5.1. ОВОЛОДІННЯ ПРИНЦИПОМ ЦІЛІСНОГО БАЧЕННЯ ФОРМИ ТА КОЛЬОРУ ПРИ ЗОБРАЖЕННІ ОГОЛЕНОЇ ПІВФІГУРИ. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» четвертого року навчання напряму підготовки 06.020205 Образотворче мистецтво* (Нагуляк П.І.)

5.2. ПЛАСТИЧНЕ РІШЕННЯ ОГОЛЕНОЇ ФІГУРИ ЗАСОБАМИ КОЛЬОРУ. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» четвертого року навчання напряму підготовки 06.020205 Образотворче мистецтво* (Нагуляк П.І.)

5.3. ПРОСТОРОВЕ ТА ЖИВОПИСНЕ РІШЕННЯ В ЗОБРАЖЕННІ ПІВФІГУРИ З РУКАМИ. Методичні рекомендації до дисципліни «Теорія та практика живопису» для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» четвертого року навчання напряму підготовки 06.020205 Образотворче мистецтво* (Нагуляк П.І.)

5.4. РОЗВИТОК НАВИЧОК ШВИДКОГО МАЛЮВАННЯ ПРИ ВИКОНАННІ КОРОТКОЧАСНИХ ЗАМАЛЬОВОК. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти четвертого року навчання ОС «бакалавр» напряму підготовки 06.020205 Образотворче мистецтво* з навчальної дисципліни «Теорія та практика малюнку» (Крижевська С.Г.)

РОЗДІЛ 6. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

6.1. Методичні рекомендації до навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МАЛЮНКУ» для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (Лозовський С.В.)

6.2. Методичні рекомендації до навчальної дисципліни СПЕЦКУРС «Композиція в сучасному мистецтві» для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (Лозовський С.В.)

6.3. ПОСТМОДЕРНІСТСЬКІ ПРОЕКТИ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ ОДЕСИ останньої третини ХХ – початку ХХІ століття. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ до курсу «Історія та теорія мистецтва» для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (Носенко А.І.)

ВСТУП

Якісна і успішна підготовка майбутніх фахівців залежить від багатьох факторів, одним з яких є самостійна робота студентів. Тому основним завданням викладача у вищій школі стає не репродуктивне викладання набору готових знань, а організація активної самостійної роботи студентів. Оволодіння уміннями та навичками самостійної діяльності є найважливішою умовою підвищення якості освіти. Головною умовою успішного виконання самостійної роботи є ретельне планування і контроль з боку викладача, оскільки плідність самостійної роботи студентів – це, насамперед, результат постійної взаємодії студента й педагога-керівника. Завдяки самостійній роботі студенти набувають здатність: шукати і систематизувати необхідну інформацію, виділяти головне, аналізувати факти, робити узагальнення і власні висновки; формувати і розширювати професійну компетентність і саморозвиток.

Головною метою комплексу підготовлених методичних вказівок є допомога студентам при самостійному поглибленому вивченні та засвоєнні тематичних модулів професійно орієнтованих дисциплін: «Теорія та практика малюнку», «Теорія та практика живопису», «Історія і теорія мистецтва», «Композиція в образотворчому та декоративному мистецтві», СПЕЦКУРС «Композиція в сучасному мистецтві», «Навчальна (художньо-творча) практика ПЛЕНЕР». У методичних матеріалах представлено теоретичний та ілюстративний матеріал, що є потрібним студентам на різних етапах освітнього процесу.

Засвоєння і закріплення теоретичного матеріалу студентами здійснюється через систему вправ і контрольних питань, що змістовно і виправдано пов'язує вивчення теорії з набуттям практичних навичок. Вивчення основних властивостей, закономірностей і засобів образотворчого мистецтва – це основа підготовки майбутніх фахівців в галузі образотворчого і декоративного мистецтва, фундамент успішної професійної діяльності і реалізації творчого потенціалу.

РОЗДІЛ 1
Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти
ОС «бакалавр» 1 року навчання спеціальності 014 Середня освіта
(Образотворче мистецтво)

РОЗДІЛ 2

**Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти
ОС «бакалавр» 1 року навчання спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація**

РОЗДІЛ 3
Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти
ОС «бакалавр» 2 року навчання спеціальності 014 Середня освіта
(Образотворче мистецтво)

РОЗДІЛ 4
Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти
ОС «бакалавр» 3 року навчання напрямку підготовки 6.020205
Образотворче мистецтво*

РОЗДІЛ 5
Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти
ОС «бакалавр» 4 року навчання напрямку підготовки 6.020205
Образотворче мистецтво*

РОЗДІЛ 6

**Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ОС «магістр»
спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**